

## **CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ**

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24  
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A  
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89  
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/155/99

### **W RODZINNYM KRĘGU**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH  
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Większość ankietowanych (70%) ma poczucie terytorialnej bliskości z mieszkającymi osobno innymi członkami swojej najbliższej rodziny (rodzicami, teściami, rodzeństwem, dorosłymi dziećmi). Rodzina co czwartego respondenta jest rozproszona po całej Polsce, a dalszych 6% - po świecie.
- ◆ Z deklaracji badanych wynika, że spotkania z rodzicami, teściami i samodzielnie mieszkającymi dziećmi należą niemal do codziennego rytuału. Rzadkie kontakty z najbliższymi lub ich całkowity brak są wyjątkami. Dużą popularnością cieszą się też rozmowy telefoniczne z bliskimi, które zdają się całkowicie wypierać korespondencję zarówno z osobami spokrewnionymi, jak i z przyjaciółmi. Na ogół korespondencja ogranicza się do przesyłania życzeń, pozdrowień i innych kartek okolicznościowych.
- ◆ W tym roku dwie piąte ankietowanych (41%) zapewniło swoim dzieciom co najmniej tygodniowe wakacje u rodziny mieszkającej w innej miejscowości, a niemal jedna piąta (18%) osobiście spędziła w ten sposób przynajmniej tydzień urlopu.
- ◆ Większość badanych deklaruje, że z członkami bliższej i dalszej rodziny łączy ich nie tylko pokrewieństwo, ale także bliskie, przyjacielskie, zażyłe kontakty. Jednak co dwudziesty respondent ma poczucie całkowitego osamotnienia wśród „swoich” i tyle samo stwierdza, że tylko jedna osoba z rodziny jest mu naprawdę bliska.
- ◆ Zdecydowana większość ankietowanych (85%) utrzymuje poprawne stosunki ze wszystkimi członkami bliższej i dalszej rodziny. Do konfliktów i nieporozumień z bliskimi osobami przyznaje się 15% badanych, w tym co dwudziesty (5%) jest skłócony z więcej niż jedną osobą. Wśród powodów do kłótni najliczniej wymieniane są różnice zdań na tematy światopoglądowe, moralne i polityczne, a następnie sprawy finansowe, spadkowe i majątkowe.

W polskiej tradycji i kulturze więzi rodzinne lokują się wśród najwyżej cenionych wartości. Sondaże potwierdzają, iż rodzina, dzieci, dom to najważniejsze deklarowane cele i dążenia Polaków, niezależnie od ich wieku i społecznego statusu. Jednocześnie język potoczny obfituje w jadowite dowcipy o teściowych i charakteryzujące rodzinę złośliwośći w rodzaju „miłość rodzinna jest proporcjonalna do kwadratu odległości”.

Sondaże nie są dobrym narzędziem do badania więzi i relacji międzyludzkich. Z powodzeniem jednak można uchwycić ich zewnętrzną warstwę: częstość kontaktów z bliższymi i dalszymi członkami rodziny oraz przyjaciółmi, charakter tych kontaktów, formy wzajemnej pomocy i wsparcia w potrzebie<sup>1</sup>, korzystanie z wakacyjnego wypoczynku u rodziny, przyjaciół itp. O te właśnie aspekty „rodzinnosci” i wsparcia pytaliśmy Polaków w jednym z ostatnich sondaży<sup>2</sup>.

### **JAK DALEKO STĄD, JAK BLISKO...**

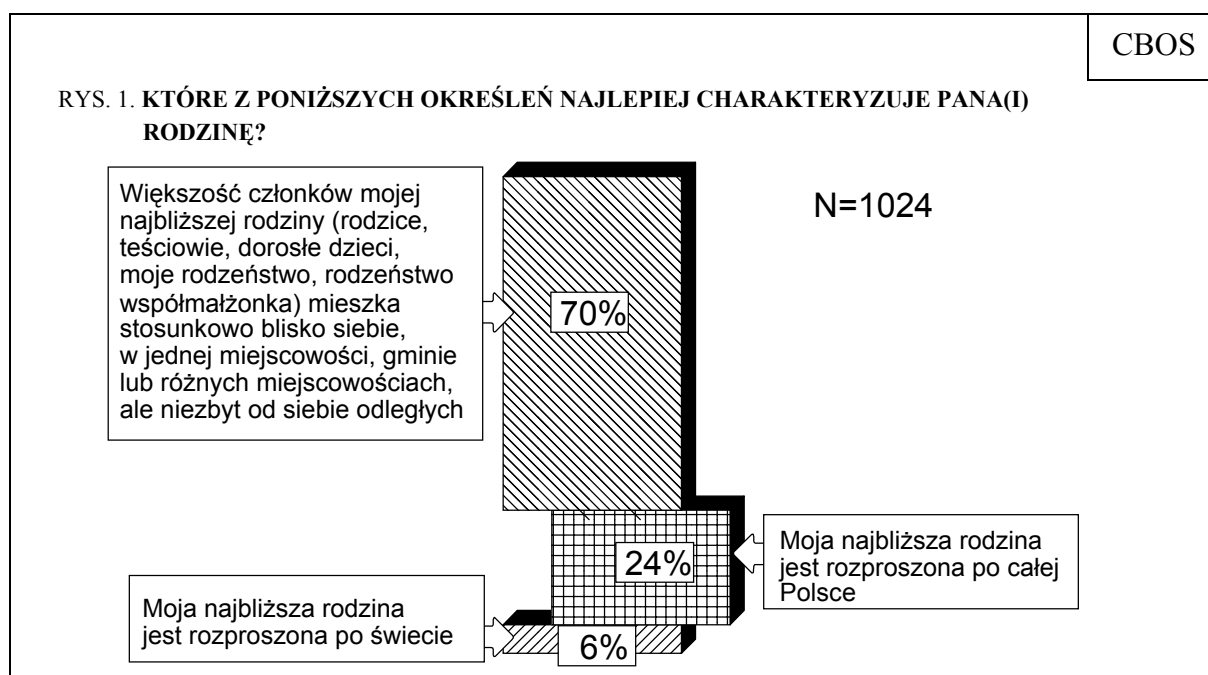
Utrzymywaniu bliskiej zażyłości między członkami rodziny niewątpliwie sprzyja możliwość bezpośrednich spotkań, wizyt i rewizyt, osobistych rozmów, zwierzeń, wymiany poglądów. Nie bez znaczenia wydaje się więc odległość między miejscowościami, w których mieszkają członkowie najbliższej rodziny. Oczywiście istnieją różne formy kontaktowania się z bliskimi (listy, telefony, dłuższe odwiedziny w czasie wakacyjnego urlopu), czasami zaś najbliższe więzi łączą nas z tymi, którzy mieszkają najdalej i których widzimy najrzadziej. Pomijając całą skomplikowaną sferę więzi duchowych, niezależnych od fizycznych odległości dzielących ludzi, interesowało nas, czy osoby najbliższe - rodzice, teściowie, rodzeństwo, dzieci - mieszkają blisko czy też daleko od siebie.

---

<sup>1</sup> W opracowaniu komunikat na ten temat.

<sup>2</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (111), 4-10 sierpnia ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1030).

Jeśli rozproszenie rodzin ze względu na miejsce zamieszkania uznamy za wskaźnik geograficznej mobilności Polaków, to należy stwierdzić, iż raczej nie jesteśmy zbyt ruchliwi. Na podstawie uzyskanych deklaracji można wnioskować, że większość naszych rodaków, jeśli nawet przemieszcza się, to na niewielkie odległości, w naturalnej konsekwencji ekonomicznego usamodzielnienia się dorosłych dzieci, zakładania rodzin, zmiany warunków mieszkaniowych etc. Wskazuje na to fakt, iż większość ankietowanych (70%) ma poczucie terytorialnej bliskości z mieszkającymi osobno innymi członkami swojej najbliższej rodziny.



Rodzina co czwartego respondenta jest rozproszona po całej Polsce. Nieco większą niż w pozostałych grupach społeczną mobilność geograficzną odnotowaliśmy wśród starszych ankietowanych (przypuszczalnie młodsze pokolenie migrowało w inne regiony kraju) oraz wśród zajmujących wysoką pozycję społeczną i ekonomiczną (dobrze wykształconych, dobrze sytuowanych). Należy przypuszczać, że osoby te opuściły rodzinne strony w poszukiwaniu pracy, lepszych warunków życia i lepszych zarobków.

Ponadto 6% badanych deklaruje, że ich najbliżsi (rodzice, rodzeństwo, dzieci) wyemigrowali z kraju i są rozproszeni po świecie.

## CO SŁYCHAĆ?

Odnotowana bliskość miejsca zamieszkania najbliższych członków rodzin większości ankietowanych wyraźnie przekłada się na powszechne i częste bezpośrednie kontakty z nimi. Z deklaracji badanych wynika, że takie kontakty z najbliższymi należą niemal do codziennego rytuału. Najczęściej widzujemy się z rodzicami lub dorosłymi dziećmi, które mają już własny dom. Codzienne spotkania z teściami są rzadsze niż z rodzicami, ale już widywanie się co najmniej raz w miesiącu jest dość rozpowszechnionym zwyczajem rodzinnym. Rzadkie kontakty z rodzicami, teściami i dziećmi lub ich całkowity brak należą do wyjątków.

Tabela 1

Częstość kontaktów	Jak często widuje się Pan(i) z*:		
	rodzicami (N=646)	teściami (N=466)	dorosłymi dziećmi, które już z Panem(ią) nie mieszkają (N=388)
	w procentach		
Co najmniej raz w tygodniu	72	52	66
Co najmniej raz w miesiącu	16	26	22
Kilka razy w roku	8	13	7
Raz w roku	3	4	3
Raz na kilka lat	1	2	1
Nie widziałe(a)m ich co najmniej 5 lat	-	2	-
Nie wiem, co się z nimi dzieje, gdzie mieszkają, czy żyją	-	2	-

\* Deklaracje osób, które mają rodziców, teściów oraz dorosłe dzieci mieszkające osobno

Kontakty między rodzeństwem nie są już tak częste, chociaż i tak, ogólnie rzecz biorąc, można je uznać za dość intensywne. Zdecydowanie na co dzień częściej widzujemy się z własnym rodzeństwem niż ze szwagrem czy bratową. Ograniczenie lub całkowity brak kontaktów z rodzeństwem, zwłaszcza zaś z rodzeństwem współmałżonka, deklarują przede wszystkim - co zrozumiałe - najstarsi ankietowani.

Tabela 2

Częstość kontaktów	Jak często widuje się Pan(i) z (ze)*:	
	swoim rodzeństwem (N=911)	rodzeństwem Pana(i) żony/męża (N=727)
	w procentach	
Co najmniej raz w tygodniu	45	27
Co najmniej raz w miesiącu	22	26
Kilka razy w roku	20	26
Raz w roku	8	9
Raz na kilka lat	4	6
Nie widziały(a)m ich co najmniej 5 lat	1	4
Nie wiem, co się z nimi dzieje, gdzie mieszkają, czy żyją	-	2
* Deklaracje osób mających rodzeństwo oraz tych, których współmałżonkowie mają rodzeństwo		

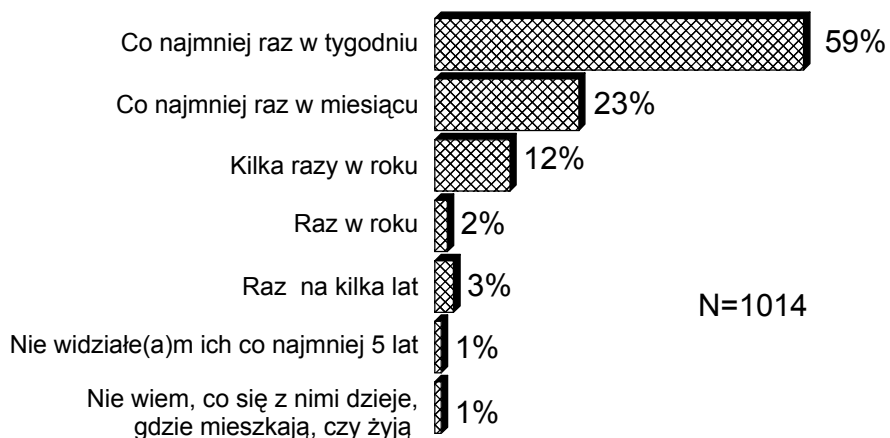
Swoje kontakty z dalszymi krewnymi najczęściej ankietowanych ogranicza do kilku wizyt w roku, ale co trzeci z nich często spotyka się z własną dalszą rodziną, a co czwarty - z krewnymi swego współmałżonka.

Tabela 3

Częstość kontaktów	Jak często widuje się Pan(i) z*:	
	innymi Pana(i) krewnymi (N=998)	innymi krewnymi Pana(i) żony/męża (N= 785)
	w procentach	
Co najmniej raz w tygodniu	12	8
Co najmniej raz w miesiącu	21	16
Kilka razy w roku	35	33
Raz w roku	16	19
Raz na kilka lat	9	13
Nie widziały(a)m ich co najmniej 5 lat	4	5
Nie wiem, co się z nimi dzieje, gdzie mieszkają, czy żyją	3	6
* Deklaracje osób, które mają krewnych, oraz tych których współmałżonkowie mają krewnych		

Zdecydowanie bardziej niż bezpośredni kontakt z rodzeństwem i dalszą rodziną cenimy sobie częste spotkania z przyjaciółmi. Ta cecha jest wyraźnie modyfikowana przez wiek ankietowanych, ale w zasadzie większość przedstawicieli różnych pokoleń spotyka się z przyjaciółmi przynajmniej raz w miesiącu (od 98% wśród najmłodszych do 69% wśród najstarszych ankietowanych).

RYS. 2. JAK CZĘSTO WIDUJE SIĘ PAN(I) Z PRZYJACIÓŁMI, KOLEGAMI, ZNAJOMYMI\*?



\* Deklaracje osób, które mają przyjaciół

Dużą popularnością cieszą się też rozmowy telefoniczne z bliskimi. Te same osoby, które z dużą intensywnością spotykają się z rodziną i przyjaciółmi, częściej niż pozostali utrzymują z nimi także stały kontakt telefoniczny.

Tabela 4

Jak często kontaktuje się Pan(i) telefonicznie z (ze)*:	Częstość kontaktów			
	co najmniej raz w miesiącu lub częściej	kilka razy w roku, ale nie rzadziej niż raz w roku	raz na kilka lat lub rzadziej	wcale tego nie robię
	w procentach			
- dorosłymi dziećmi, które już z Panem(ią) nie mieszkają	66 (48)	9	13	11
- rodzicami	64 (52)	8	14	13
- przyjaciółmi, kolegami, znajomymi	62 (37)	16	14	8
- swoim rodzeństwem	58 (33)	20	13	8
- teściami	53 (32)	12	19	16
- rodzeństwem Pana(i) żony/męża	41 (16)	28	18	12
- innymi Pana(i) krewnymi	28 (9)	38	23	11
- innymi krewnymi Pana(i) żony/męża	21 (7)	38	27	14

\* Deklaracje osób, które mają rodziców, teściów, rodzeństwo, krewnych itd.  
W nawiasach podano deklaracje kontaktów co najmniej raz w tygodniu

Mniej więcej połowa ankietowanych co najmniej raz w tygodniu prowadzi rozmowy telefoniczne z rodzicami (52%) i dorosłymi dziećmi (48%), a średnio co trzeci utrzymuje

intensywny kontakt telefoniczny z przyjaciółmi (37%) i rodzeństwem (33%). Fakt, czy najbliższa rodzina (rodzice, teściowie, dzieci) mieszka blisko siebie czy też jest rozproszona po całej Polsce, słabo różnicuje częstotliwość kontaktów telefonicznych. Ponad połowa ankietowanych telefonuje do najbliższych przynajmniej raz w miesiącu, niezależnie od tego, czy mieszkają oni na sąsiedniej ulicy czy też na drugim końcu Polski. Przynajmniej comiesięczne kontakty telefoniczne z rodzicami i dziećmi mieszkającymi poza krajem deklaruje znacznie wyższy odsetek (odpowiednio: 72% i 80%), ale małe liczebności osób mających rodziców lub dorosłe dzieci za granicą nie pozwalają na wysuwanie ogólniejszych wniosków.

### LUDZIE LISTY PISZĄ?

Nieporównanie rzadsze niż rozmowy telefoniczne są kontakty badanych ze swoimi bliskimi za pomocą korespondencji. Można nawet zaryzykować stwierdzenie, że telefony zastąpiły pisanie listów. Przemawia za tym fakt, że większość ankietowanych wcale nie koresponduje z własnymi dziećmi i rodzicami, z którymi w zamian za to najczęściej kontaktuje się osobiście lub telefonicznie.

Tabela 5

Czy do kogoś z rodziny lub spoza rodziny pisze Pan(i) listy, wysyła kartki świąteczne, imieninowe itp.? Czy pisze Pan(i) do*:	Dość regularnie piszę listy, przesyłam informacje o tym, co zdarzyło się w rodzinie, wysyłam kartki z różnych okazji	Przesyłam tylko życzenia, pozdrowienia, kartki świąteczne, imieninowe itp.	Wcale nie piszę listów ani nie wysyłam kartek z żadnych okazji
	w procentach		
- dorosłych dzieci, które już z Panem(ią) nie mieszkają	11	31	58
- rodziców	10	29	62
- przyjaciół, kolegów, znajomych	7	49	44
- swojego rodzeństwa	7	46	47
- teściów	5	34	62
- rodzeństwa Pana(i) żony/męża	5	50	46
- innych Pana(i) krewnych	3	57	39
- innych krewnych Pana(i) żony/męża	2	54	43

\* Odpowiedzi osób, które mają rodziców, rodzeństwo, dzieci, krewnych, przyjaciół itp.



Pisanie listów należy do rzadkości. Większość badanych ogranicza się tylko do wysyłania okolicznościowych kartek i pozdrowień. Najwięcej osób prowadzi korespondencję „okolicznościową” z dalszymi krewnymi (swoimi i współmałżonka). Inaczej mówiąc - pamięć „oficjalną” ankietowani częściej manifestują w stosunku do tych, z którymi mają rzadszy kontakt osobisty i telefoniczny.

### **WAKACJE U RODZINY**

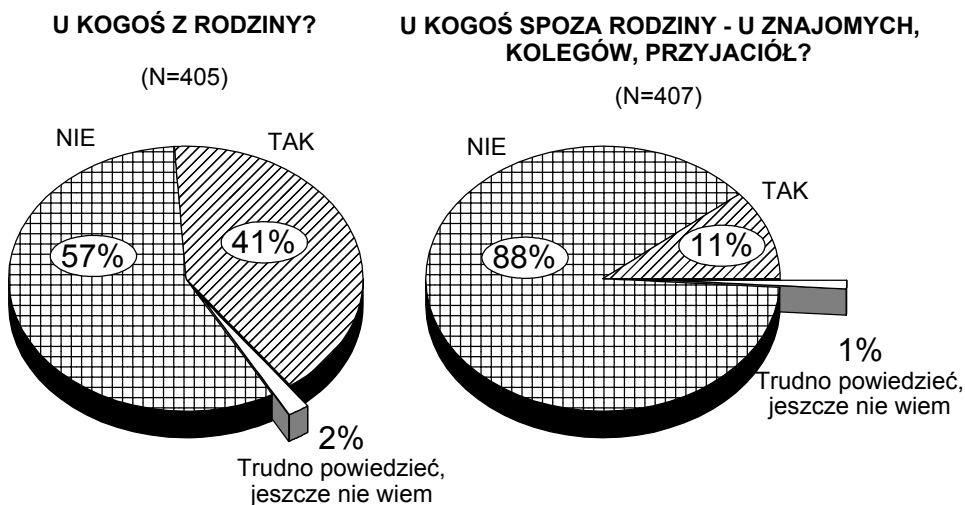
Wzajemne relacje rodzinne i przyjacielskie czasami przybierają formę wymiernej przysługi. Do takich należy na przykład możliwość wakacyjnego wypoczynku dzieci u rodziny lub przyjaciół czy szansa na spędzenie w ten sposób urlopu przez dorosłych. Ta forma wzajemnych relacji jest w Polsce dość rozpowszechniona. Szczególnie dotyczy to wakacyjnego wypoczynku dzieci.

W tym roku dwie piąte ankietowanych skorzystało z gościnności swoich krewnych, zapewniając w ten sposób swoim niepełnoletnim dzieciom wypoczynek wakacyjny poza domem, a niemal jedna piąta (18%) sama spędziła w ten sposób przynajmniej tydzień wakacji. Co dziewiąty badany skorzystał też z zaproszenia dziecka na co najmniej tygodniowe wakacje do zaprzyjaźnionych osób i mniej więcej taka sama liczba dorosłych wypoczywała w tym roku u przyjaciół.

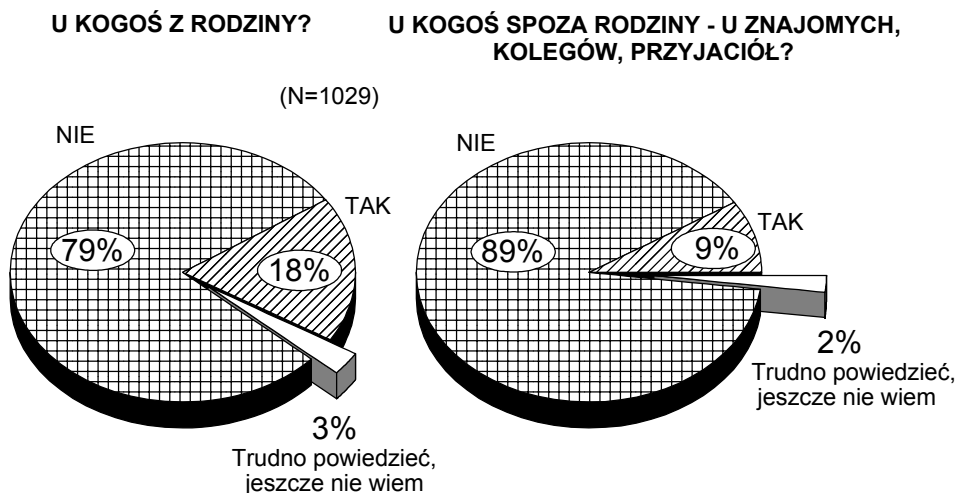
Z wypoczynku u rodziny i przyjaciół korzystają przede wszystkim mieszkańcy miast oraz najmłodszy ankietowani, zwłaszcza uczniowie i studenci.

Wysyłanie dzieci na wakacje do rodziny jest znacznie popularniejsze niż korzystanie z tej formy gościnności przez dorosłych. Wakacyjny wypoczynek dzieci u rodziny pełni wiele różnorodnych funkcji: jest dobrą okazją do utrwalania więzi rodzinnych, zapewnia dziecku zmianę miejsca pobytu i opiekę, jest formą wzajemnej pomocy itp.

**RYS. 3. CZY PANA(I) NIEPEŁNOLETNIE DZIECKO/DZIECI WYPOCZYWAŁO LUB BĘDZIE WYPOCZYWAĆ W CZASIE TEGOROCZNYCH WAKACJI PRZEZ CO NAJMNIEJ TYDZIEŃ:**



**RYS. 4. CZY W TYM ROKU BYŁ(A) LUB BĘDZIE PAN(I) NA CO NAJMNIEJ TYGODNIOWYM WYPOCZYNKU:**



Z wysyłania dzieci do rodziny korzystają osoby o zróżnicowanej kondycji społecznej i ekonomicznej, ale częściej niż inni są to mieszkańcy wielkich miast (55%), osoby dobrze wykształcone (56%) i dobrze sytuowane (55%). Warto zaznaczyć, że w tym konkretnym przypadku interesowały nas więzi rodzinne i sposoby ich podtrzymywania, a nie problem wypoczynku dzieci, młodzieży i dorosłych, co wymaga oczywiście zupełnie innego podejścia<sup>3</sup>.

<sup>3</sup> Zob. komunikat CBOS „Wakacje ‘99”, październik ‘99.

### POKREWIEŃSTWO KRWI CZY DUCHA?

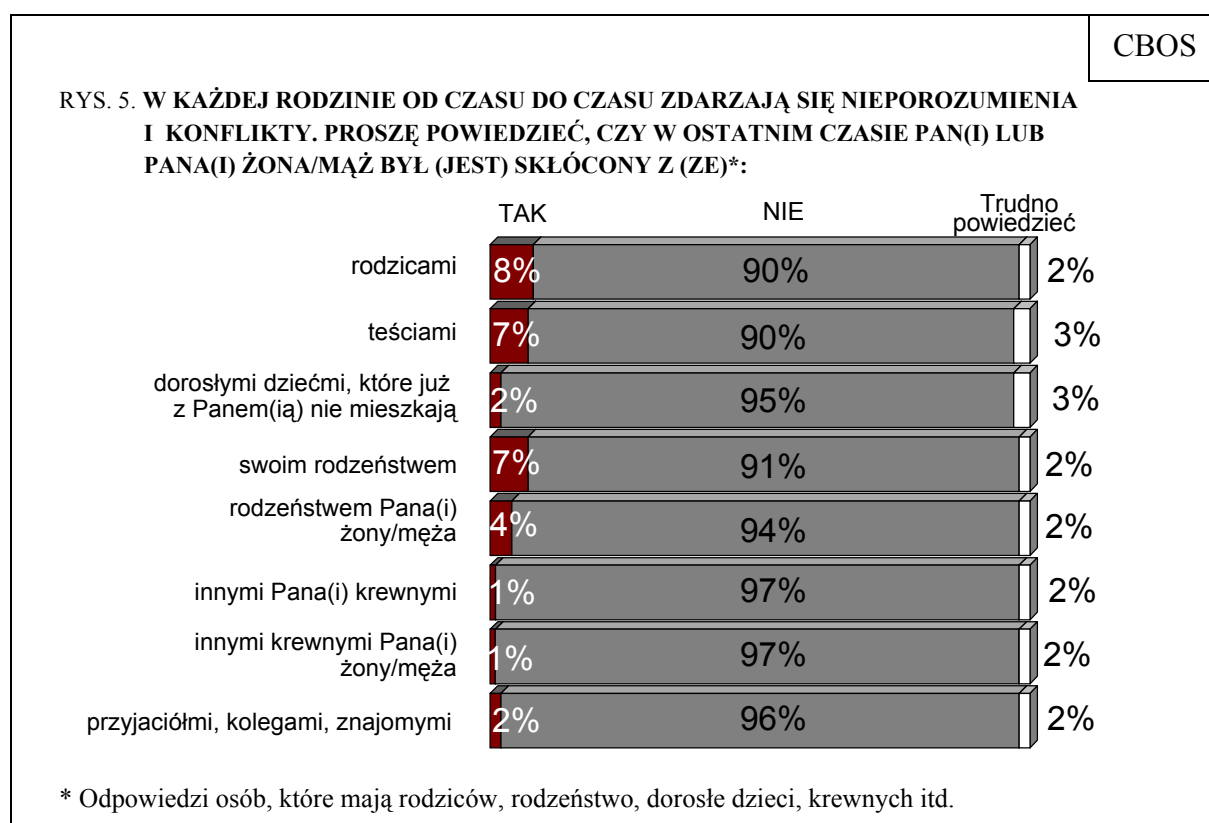
Utrzymywanie częstszych kontaktów osobistych z bliższymi i dalszymi członkami rodziny wyraźnie przekłada się na poczucie, że rodzina to nie tylko więzy krwi, ale także pokrewieństwo ducha. Wskazują na to deklaracje dotyczące przyjaźni i zażyłości między członkami rodziny. Niemal dwie trzecie badanych (62%) deklaruje, że przyjaźni się co najmniej z pięcioma członkami swojej rodziny, co czwarty wymienia od siedmiu do dziesięciu spokrewnionych z nim przyjaciół, a co piąty (19%) - jeszcze liczniejsze grono.

		CBOS
Z iloma osobami z rodziny utrzymuje Pan(i) bliskie, przyjacielskie, zażyłe kontakty?		
<b>Średnia 8 osób</b>		
Z nikim		5%
Z jedną		5%
Z dwoma		9%
Z trzema		9%
Z czterema		10%
Z pięcioma		12%
Z sześcioma		7%
Od siedmiu do dziesięciu		24%
Więcej niż z dziesięcioma		19%

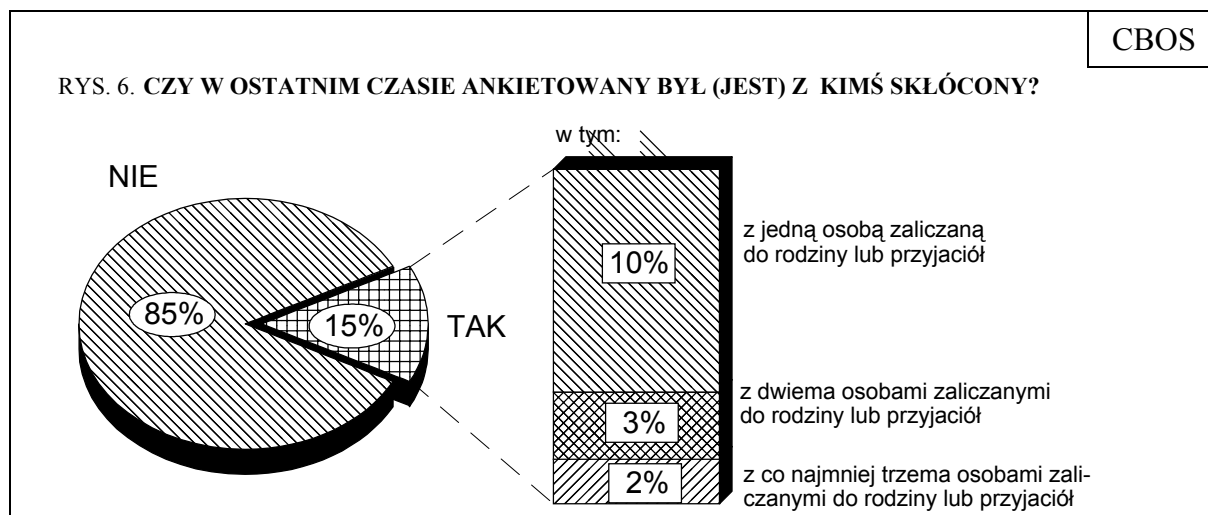
Na uwagę zasługują te osoby, które deklarują brak zażyłości z krewnymi. W takiej sytuacji znajduje się wprawdzie grono nieliczne, ale ważne ze względu na sytuację społeczną: co dwudziesty ankietowany ma poczucie całkowitego braku bliskości z rodziną (5%) i taka sama liczba deklaruje, że tylko jedna osoba z rodziny jest mu naprawdę bliska.

### NIEPOROZUMIENIA RODZINNE

Obraz relacji rodzinnych byłby niepełny bez rodzinnych konfliktów i nieporozumień, znacznie trudniejszych do uchwycenia w badaniach sondażowych. Z deklaracji ankietowanych wynika, że nieporozumienia i konflikty należą do rzadkości i zdarzają się głównie między najbliższymi członkami rodziny: rodzicami, rodzeństwem i teściami. Jest dość oczywiste, że im bliższe relacje międzyludzkie, tym większa możliwość konfrontacji osobistych opinii i poglądów lub ujawnienia się konfliktu interesów.



Zdecydowana większość (85%) ankietowanych ma poprawne stosunki ze wszystkimi wymienionymi w pytaniu członkami bliższej i dalszej rodziny i ostatnio nie miała z nikim żadnych sporów czy kłótni. O konfliktach i nieporozumieniach z bliskimi osobami mówi 15% badanych, w tym co dwudziesty (5%) przyznaje, iż jest skłócony z więcej niż jedną osobą.



O sporach rodzinnych mówi się niechętnie. Wskazuje na to niezbyt liczna kategoria osób, które przyznają się do uwikłania w kłótnie rodzinne (łącznie 151 osób), oraz fakt, że co dziewięta z nich (11%) odmawia podania przyczyny zaistniałego konfliktu.

CBOS

Powody nieporozumień i konfliktów*		(N=151)
(Odpowiedzi osób skłóconych z kimś z rodziny)		
Nieporozumienia wynikające z różnicy zasad życiowych i poglądów religijnych, moralnych, politycznych		25%
Sprawy finansowe i rozliczenia pieniężne między członkami rodziny, sprawy spadkowe i majątkowe		23%
Oslabienie więzi rodzinnych: brak akceptacji, brak kontaktów, wzajemne urazy na tym tle		12%
Rozpad więzi rodzinnych: rozwód, separacja, wtrącanie się rodziny w sprawy prywatne, konflikty z teściami, wnukami		12%
Sprawy wynikające z cech charakteru: trudny charakter, plotki, obmowy, egoizm, chciwość		10%
Nadużywanie alkoholu		9%
Naganne zachowanie: hazard, kochanki, złe prowadzenie się		3%
Niewywiązywanie się z obowiązków rodzinnych i domowych		3%
Sprawy związane z pracą i jej utratą		2%
Brak mieszkania i związane z tym problemy		2%
Brak pieniędzy i związane z tym problemy		2%
Inne nieporozumienia i konflikty		2%
Odmowa odpowiedzi, co było (jest) przyczyną konfliktów		11%

\* Odpowiedzi na pytanie otwarte: *Co było powodem tego nieporozumienia, konfliktu?* Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wymienić więcej niż jedną przyczynę konfliktu.

Wśród powodów do kłótni najliczniej wymieniane są różnice zdań między członkami rodziny dotyczące kwestii światopoglądowych i politycznych, a następnie różnego rodzaju sprawy finansowe. Znaczącą rolę odgrywają także cechy charakteru uczestników konfliktu oraz problemy związane z nadużywaniem alkoholu, a zwłaszcza zachowaniem po jego spożyciu. Wszystkie inne przyczyny nieporozumień pozostają w ich cieniu. Wśród wielu ważnych i zasadniczych spraw wymieniane są i takie powody, jak: różnica zdań na temat wyjazdu na wakacje czy pozostawienie na noc niezamkniętego samochodu.

Opracowała  
Macieja FALKOWSKA

## A N E K S

Tabela 1. Które z poniższych określeń najlepiej charakteryzuje Pana(i) rodzinę? 1 - Większość członków mojej najbliższej rodziny (rodzice, teściowie, dorośli dzieci, moje rodzeństwo, rodzeństwo współmałżonka) mieszka stosunkowo blisko siebie, w jednej miejscowości, gminie lub różnych miejscowościach, ale niezbyt od siebie oddalonych; 2 - Moja najbliższa rodzina (rodzice, teściowie, dorośli dzieci, moje rodzeństwo, rodzeństwo współmałżonka) jest rozproszona po Polsce; 3 - Moja najbliższa rodzina (rodzice, teściowie, dorośli dzieci, moje rodzeństwo, rodzeństwo współmałżonka) jest rozproszona po świecie

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	70	24	6	1024
Płeć				
Mężczyźni	67	27	5	488
Kobiety	72	22	6	536
Wiek				
18-24 lat	74	18	8	147
25-34	76	19	4	182
35-44	73	21	5	197
45-54	64	30	6	216
55-64	67	28	5	116
65 lat i więcej	64	31	5	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	72	23	5	376
Miasto do 20 tys.	69	26	5	122
20 - 100 tys.	64	29	6	208
101 - 500 tys.	70	25	5	186
501 tys.i więcej mieszk.	74	18	8	131
Wykształcenie				
Podstawowe	69	26	4	258
Zasadnicze zawodowe	74	19	6	298
Średnie	71	24	5	373
Wyższe	55	37	8	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	59	32	9	72
Prac. umysł. niż. szczebla	69	25	6	92
Pracownicy fiz.- umysł.	83	15	2	93
Robotnicy wykwalifikowani	71	23	6	112
Robotnicy niewykwalifik.	69	28	3	46
Rolnicy	77	22	1	66
Pracujący na własny rach.	58	33	9	37
Bierni zawodowo				
Renciści	67	30	4	121
Emeryci	64	29	7	190
Uczniowie i studenci	69	22	10	55
Bezrobotni	78	14	7	78
Gospodynie domowe i inni	76	18	5	61
Pracuje w:				
sferze budżetowej	67	29	4	97
sekt. państw. publicznym	73	24	3	100
sp. właśc. pryw. i państwa	71	23	5	101
sekt. pryw. poza rolnict.	70	22	8	176
prywatnym gosp. rolnym	75	24	2	79
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	80	13	7	153
276 - 399	81	16	3	127
400 - 549	67	28	5	211
550 - 799	66	27	7	153
Powyżej 799 zł	57	32	10	136
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	75	20	4	332
Średnie	70	24	6	442
Dobre	63	31	6	250
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	66	26	8	67
Raz w tygodniu	72	23	5	531
1-2 razy w miesiącu	72	24	4	171
Kilka razy w roku	63	29	8	168
W ogóle nie uczestniczy	69	22	8	84
Poglądy polityczne				
Lewica	67	28	5	299
Centrum	72	22	6	279
Prawica	70	25	5	206
Trudno powiedzieć	71	23	6	238

Tabela 2. Czy Pana(i) niepełnoletnie dziecko/dzieci wypoczywało lub będzie wypoczywać w czasie tegorocznych wakacji przez co najmniej tydzień u kogoś z rodziny, krewnych?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	57	2	405
Płeć				
Mężczyźni	42	56	3	190
Kobiety	41	58	1	215
Wiek				
18-24 lat	32	68	0	12
25-34	49	49	2	119
35-44	41	57	2	162
45-54	33	64	3	87
55-64	46	54	0	10
65 lat i więcej	36	64	0	15
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	65	1	149
Miasto do 20 tys.	38	62	0	46
20 - 100 tys.	45	54	1	93
101 - 500 tys.	45	49	7	73
501 tys.i więcej mieszk.	55	45	0	44
Wykształcenie				
Podstawowe	36	63	1	61
Zasadnicze zawodowe	37	60	3	158
Średnie	43	56	1	140
Wyższe	56	40	3	47
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	61	35	4	41
Prac. umysł. niż. szczebla	41	59	0	43
Pracownicy fiz.- umysł.	47	53	0	59
Robotnicy wykwalifikowani	38	60	2	63
Robotnicy niewykwalifik.	28	68	4	24
Rolnicy	33	67	0	35
Pracujący na własny rach.	51	45	4	23
Bierni zawodowo				
Renciści	48	52	0	24
Emeryci	22	78	0	13
Bezrobotni	34	58	9	39
Gospodynie domowe i inni	35	65	0	41
Pracuje w:				
sferze budżetowej	57	41	2	67
sekt. państw., publicznym	28	72	0	52
sp. właśc. pryw. i państwa	45	55	0	55
sekt. pryw. poza rolnict.	41	56	3	81
prywatnym gosp. rolnym	32	66	2	39
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	42	57	2	89
276 - 399	39	59	3	67
400 - 549	53	46	1	84
550 - 799	47	50	3	39
Powyżej 799 zł	48	48	4	35
Ocena własnych war. mater.				
Złe	35	63	2	135
Średnie	37	61	2	167
Dobre	55	42	2	103
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	56	0	20
Raz w tygodniu	39	60	1	199
1-2 razy w miesiącu	54	44	2	80
Kilka razy w roku	34	63	3	77
W ogóle nie uczestniczy	35	58	7	29
Poglądy polityczne				
Lewica	44	52	5	119
Centrum	46	53	1	141
Prawica	39	60	1	62
Trudno powiedzieć	31	69	1	83



Tabala 3. Z iloma osobami z rodziny utrzymuje Pan(i) bliskie, przyjacielskie, zażyłe kontakty?

	Średnia	Odchylenie standardowe	Liczba osób
Ogółem	7.90	7.09	1022
Płeć			
Mężczyźni	7.75	7.39	483
Kobiety	8.03	6.81	539
Wiek			
18-24 lat	8.30	6.72	147
25-34	8.85	6.95	178
35-44	8.59	7.63	198
45-54	7.35	7.11	216
55-64	6.65	5.43	117
65 lat i więcej	7.29	7.71	166
Miejsce zamieszkania			
Wieś	8.48	7.69	373
Miasto do 20 tys.	8.19	6.70	122
20 - 100 tys.	7.46	7.02	208
101 - 500 tys.	7.06	5.53	190
501 tys.i więcej mieszk.	7.86	7.69	130
Wysztalcenie			
Podstawowe	7.47	7.59	262
Zasadnicze zawodowe	8.54	7.89	293
Średnie	7.63	6.17	373
Wyższe	8.11	6.32	95
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier./inteligencja	7.74	6.88	72
Prac. umysł.niż.szczebła	8.30	6.97	92
Pracownicy fiz.- umysł.	7.49	6.68	91
Robotnicy wykwalifikowani	7.89	7.14	110
Robotnicy ni wykwalifik.	7.66	5.61	46
Rolnicy	10.14	9.00	66
Pracujący na własny rach.	7.74	5.85	39
Bierni zawodowo			
Renciści	7.62	8.39	120
Emeryci	7.65	7.20	191
Uczniowie i studenci	8.83	5.91	55
Bezrobotni	6.57	5.88	79
Gospodynie domowe i inni	8.27	6.59	61
Pracuje w:			
sferze budżetowej	7.43	6.56	97
sekt. państw.,publicznym	10.43	9.09	100
sp. właśc. pryw. i państwa	7.68	6.64	101
sekt. pryw. poza rolnict.	8.01	6.91	174
prywatnym gosp. rolnym	9.68	8.53	79
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	8.40	7.33	151
276 - 399	8.33	8.54	125
400 - 549	7.83	7.15	213
550 - 799	7.49	6.61	154
Powyżej 799 zł	6.59	5.29	136
Ocena własnych war. mater.			
Złe	7.19	7.48	329
Średnie	7.98	6.86	443
Dobre	8.69	6.90	251
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	8.72	6.93	67
Raz w tygodniu	8.28	7.59	528
1-2 razy w miesiącu	8.38	6.94	171
Kilka razy w roku	7.19	6.30	169
W ogóle nie uczestniczy	5.49	5.05	85
Poglądy polityczne			
Lewica	7.45	7.25	298
Centrum	8.73	6.79	280
Prawica	8.19	7.02	205
Trudno powiedzieć	7.19	7.20	239